

4. A' MEG-DITSÖÜLT SZENTEKNEK

JELESÜL PEDIG

A' BÓLDOG SZÜZ MÁRIÁNAK

TISZTELETÉRŐL NÉHÁNY RÖ-
VID, ÉS KÖNNYEN ÉRTHETŐ

BIZONYÍTÁSOK.

MELLYEK

V AJ D A S Á M U E L

TIHANYI APÁTUR ÚR ÁLTAL

ÖSZVE-SZEDEGETETTEK ÉS EGY

RÉGI JÓ-AKARÓJA ÁLTAL

KI-NYOMTATTATTAK

W E S Z P R É M B E N

STREIBIG JÓ'SEF' BETŰIVEL 1792.

A' MEG-DITSÖÜLT SZENTEKNEK,
JELESÜL PEDIG
A' BÓLDOG SZÜZ MÁRIÁNAK
TISZTELETÉRÜL NÉHÁNY RÖ-
VID, ÉS KÖNNYEN ÉRTHETŐ
BIZONYÍTÁSOK.

I.

V agyon egy némi-némű tisztelett,
melly tsak egyedül magát az Istent il-
leti: tudni-illik, az a' mélységes alá-
zatofság, az a' félelem, engedelmeiség,
hódolás, és imádás, mellyel tartozunk
viseltetni a' meg-határozhatatlan hatal-
mú leg-nagyobb mennyei Felséghez.
Illyen tiszteletet adtak Izaiásnál azok
a' hat szárnyú Szeráfimok, kik az Is-

) (2 ten'

Ditsérjétek az Urat az ő Szenteiben.

150. Zsolt.

820.189

ten' Királyi ízéki előtt álván nagy ré-
müléssel, és fel-szóval kiáltják vala egy-

4ai. 6-3. másnak felelvén: *Szent, Szent, Szent*
a' seregeknek Ura Istene! tellyes az
egész föld az ő ditsőségével. Erről
szóllott Szent Pál Apostol-is, mikor
mondotta: *Az örökké-való halhatat-*
lan Királynak, a' láthatatlan egye-
dül-való Istennek, tisztetség örökkön
x Tim. I-17 örökké Amen.

Ennél felsőbb rendü tisztelet-té-
telre az emberi sziv, és elme már nem
igyekezhetik: az-okáért méltán tartat-
tik ez leg-főbb tiszteletnek, mellyhez
csak egyedül magának, az Istennek,
lehet jussa; nem pedig másnak senki-
nek; akármelly nemes, és fel-magasz-
taltatott alkotmány légyen az, és erről
a' tiszteletről mondja Isten a' Prófé-
tánál: *Én az én ditségemet nem*
adom, nem engedem másnak. Va-

laki

laki tehát ilyen egyedül Istent illető
tiszteletet akar adni a' teremtetett állat-
nak, bizonyossan az Isten' akaratja el-
len tselekszik, és szörnyű boszúságot
tészzen az Isteni Felségnek.

II.

Vagyon mind-azon-által más ala-
tsonabb rendü tisztelet, mellyben ré-
szek lehet az alkotmányoknak-is. Sőt
az időtül fogva, hogy az emberek a'
föld hátán kezdetek járni 's kelní,
mindenkoron, és minden Nemzetek
között tiszteletben tartattak a' Szülők,
a' Fejedelmek, a' Had-vezérek, Pa-
pok, és a' Jól-tévő emberek: senki-
nek pedig soha esze-ágába se tűnt va-
la, hogy ezeknek tiszteleti az Isten-
nek tiszteletiben tsorbát ejthessen; ha-
nem inkább a' természeti okoságtúl
vezéreltetvén, nyilván által-látták,
hogy

hogy a' tisztelet, melyet ilyen jeles embereknek adtak, az Úr Istenre háramlik viszfza, úgy-mint a' kinek ajándékából vagyon némelly emberekben tiszteletre méltó, vagy jószág, vagy hatalom; és hogy ő maga az Isten-is méltán meg-kivánhatja, hogy kiket ő különös ajándékokkal ékesített, azokat mások különös betsben, és tiszteletben tartsák.

III.

Ennek az igazságnak leg-inkább helye vagyon a' Szentek' tiszteletiben: mert a' Szentek, az Istennek baráti, és nekünk a' jószágos tselekedetekben példa-adóink lévén, minden más nagy tekintetű embereknel jobban meg-érdemlik a' tiszteletet tőlünk. Sőt maga az Úr Isten-is nem egyszer megígérte, hogy az ő Szenteit ő-is meg-

fog-

fogja tisztelni, és ditsőíteni: *Valaki engem ditsőítend, meg-ditsőitem őtet.* Kristus pedig az Evangéliomban: *Ha ki nekem szolgál, úgy-mond, megtiszteli azt az én Atyám.* Mint-hogy tehát maga az Úr Isten tiszteletre méltóknak valja lenni a' Szenteket, és ő maga-is tiszteletben tartja őket, mit szükölködünk még tanúk nélkül? ha talám mi-is tisztelhetjük-e' őket? Vallyon, mi tudunk-e' valamit okosbat ki-gondolni az Isten tanátsánál? avagy valamit jobbat tselekedni az Isten példájának követésénél? Ha pedig még e' földön élő Szentek-is méltók a' tiszteletre, mennél inkább azok, kik már meg-haltak, és az Istennek ditsőség-be jutottak? Az élő Szenteknek tiszteleti nem mindenkor bátorságos; mert mindnyájan emberi gyarlóságnak, és ördögi kisírtetnek alája vettettek lévén

meg-

1. Reg.
2—30.

Jam.
12—20.

meg-történhetik, hogy a' ki reggel igaz, estvéltre bűnbe esék, és a' ki ma tiszteletet, holnap pirogatást, és bűntetést érdemeljen. Hanem a' meg-dítsóult bődög Szenteknek tiszteleti nem ilyen habozó, nem ilyen bátortalan: Már azok az Isten kegyelmében meg-erősítették, hogy soha kedvébül, és barátságából ki-ne eshessenek; Már azok örököseikké lettek az Isten Országának; már bé-mentek az ő Úroknak örömébe, és mindnyájan mennyei fényességgel ründöklő koronákat viselnek fejekben: Már azoknak ezernyi ezerfzerte nagyobb tiszteletet, és dítőséget adott Isten a' tfillagok fölött, mint-sem a' minémüt szokott adni itt a' földön élő Szenteknek. Azért énekeljétek Dávid a' 'Soltárban: *Igen tiszteletek a' te barátid Isten! igen meg-erősödött az ő fejedelemségek.*

Ehez

Ehez tehát, az igen nagy tisztelethez képest, mellyet Isten a' Szenteket már meg-tisztelet menyben, minden tisztelet, mellyel mi itt a' földön tisztelhetjük őket, bizonyal tsak tsekélység, és igen igen aprólékos tisztelet. Ha, példának okáért, az ő képeiket aranyozott ráma'kra vonatjuk; ha azok előtt szín olaj métsék, vagy fejr viasz gyertyákat égetünk; ha böjtölünk, vagy inepet tartunk, avagy butsut járunk azoknak születések napján; vallyon mitsoda derék, és tekintetre méltó dolgok ezek, a'hoz a' ki-beszélhetetlen dítőséghez, és fejedelemséghez képest, mellyre Isten a' Szenteket fel-emelte, és örökre már meg-erősítette mennyeknek Országában? Ezek a' földi tiszteletek, amazokhoz, a' mennyeiekhöz hasonlittatván, tsak olyanok, mint az álom-látások az igazsághoz, és az árnyé-

nyékok a' valósághoz képest. Bátor minden erönket, és tehetségünket reszánjuk-is, még ki-gondolni se tudunk olyan jeles tiszteleteket, a' minémükkel már meg-tisztelte Isten az ő Szentreit.

IV.

De hogy még-is ez a' Szenteknek tiszteleti valakit bokrosá ne tégyen, félvén attúl, hogy ha a' Szenteket bűz gón tiszteli, ne talám meg-bántsa az Istent, és annak tiszteletit meg-tsonkítsa. Kérem! vegye szívére e' következő hasonlatosságot, mellybül e' Kérdés igen érthető-képpen meg-világosíttatik: Noha az Isten meg-kívánja tőlünk, hogy ötet tellyes szívünk-bül, tellyes lelkünk-bül, és minden erönkbül szerezsük; de azért nem csak nem nehezteli, ha felebarátunkat-is sze-

ret-

retjük; hanem inkább parantsolja, hogy azokat-is szerezsük, nem ugyan olyan főbb rendű, és leg-bűzgóságosabb szeretettel, a' minémüvel az Istent tartozunk szerezni; hanem hogy leg-alább úgy szerezsük őket, mint önnön magunkat szoktuk okossan, és idvefégesen szerezni. Innen következik, hogy ha erre az Isteni rendelésre nézve szeretjük felebarátunkat, soha se félhetünk, hogy szeretvén felebarátunkat, vétkezzünk az Isteni szeretetnek törvényje ellen: sőt inkább olyan jó hiszemben vagyunk, hogy mennél többet gyakoroljuk magunkat a' felebaráti szeretetben, ugyan annyit nevedünk az Isteni szeretetben-is. Melly dolog olly bizonyos, hogy még az utolsó ítéletnek napján-is vallást fog Kristus Úrunk tenni arról, hogy valami jót tettünk felebaráti szeretetbül ügye-fogyott

em-

ember társainkal az ő tekintetiért, azt ő annyiba tartja, és örök boldogsággal úgy megjutalmazza, mint-ha személye szerint ő magával tselekettük volna. *Bizony mondom néktek; valamit egynek ez az én leg-kisfebb atyámfijai közül tselekettetek, nekem*

Matt. 25. tselekettétek.

40.

Szakasztott ilyen ítéletet kell tennünk a' Szenteknek tiszteletiről-is, hogy tudni-illik, mennél gyakrabban, és mennél áhítatosban el-járunk a' Szentek' tiszteletiben, az Isten' kedvéért, és tekintetiért, a' ki a' Szenteket nagyon szereti, és nagy tiszteletben tartja, hitelsük-el magunkal, hogy mind annyiszor az Istennek tészünk tiszteletet, és az Istent tiszteljük az ő Szenteiben; a' mint-hogy Keresztyén módra nem-is tisztelhetjük a' Szenteket más szándék-ból, hanem hogy a' Szenteknek tiszte-

tele-

teletivel nagyobb kedvet találjunk az Istennél.

Ezt az igazságot, mely egy nevezetes Frantz Püspöknek tanúsága a) valaki elméjébe jó fel-vefzi, és emlékezetiben fen-tartja, lehetetlen, hogy azt akármelly erős kisírtet, nem mondom farkából ki-vethesse, de csak megtántorithassa-is a' Szentek' tiszteletiben: mert akármelly nyelven patvarkodó ellenségnek e' két 's három szóval bédughatja a' száját, ha mondja neki: Én felebarátomat Isten kedvéért szeretvén, az Istent szeretem; a' Szenteket Isten kedvéért tisztelvén, az Istent tisztelem: kinek mi panaszja lehet hát ellenem?

V.

a) Bossuet in exposit. doctr. Christ.

V.

Hogy-ha pedig minden ditsőült Szenteknek tiszteleti ilyen világos, és meg-mozdithatatlan erős kö-talpokon áll, vallyon 's mit kell már gondolnunk a' boldogságos Szűz Máriának tiszteletiről? Igaz ugyan, hogy mind az ő, mind pedig az új Testamentomban voltak igen tekintetes, és nagy nevezetű Szent Férjfiak, és Szent aszfzonyi állatok; de azok, tsak mind annyi szolgai, és szolgálói voltak az Istennek: egyedül Szűz Mária volt édes szülő Anyja egy igaz Isteni Sze-mélynek. A' mennyi külömbség vagyontehát egy földi Királynak Anyja, és azon Királynak szolgai, vagy szolgáló leányai között; leg-alább annyi külömb-séget kell tennünk az Isten Anyjának szentsége, és méltósága, és az Isten szolgainak 's szolgálóinak szentségek,

és

és méltóságok között. Mikor az Úr Isten Mojsés által ki-adatta a' tiz parantsolatnak tábláját, még akkor se fe-lejtkezett-el a' Szülőknek tiszteletiről, hanem igen betsületes helyen, mind-járt a' negyedik parantsolatban ez ígéket íratta-fel: *Tisztelljed Atyádat, Exod. 20. és Anyádat.* Idővel osztán ő maga ez az Isten-is emberré lévén, egy Szűz leányzót választott-ki magának, kinek méhében fogantatnék, kinek tejével tá-pláltatnék, kinek karjain, és öliben hordoztatnék: Gondolhatjuk-e' immár, hogy ez az Isten a' maga saját törvény-jét meg-nem tartotta volna? és ezt az ő szülő, és nevelő édes Anyját nem tisztelte volna? távúl légyen ez az esze veszett buta gondolat minden józan elmétől! Mert tudjuk az Evangéliom-ból, hogy Krisztus Úrunk nem tsak szó-val mondotta, *hogy ő nem jött a' Mast. 13. tör-*

törvényt fel-bontani, hanem bé-tölteni; De ugyan tellyes életében se volt kedvessebb foglalatossága a' törvénynek töltésénél: Születése után nyolctzad napon környül-meteltetett, mint igaz Izraelita; negyvenedik napon a' Templomba bé-mutattatott, és egy bokor gerlitzén fel-váltottatott, mint első szülött fiu; még tsak tizen-két esztendő gyöngye gyermek lévén a' Názáreti prótzeffióval bútsura fel-ment Jerusálembe, hogy mind ezekben a' Moyses törvényének szabását el-ne mulatná. A' nagy Husvétnek innepét minden tzeremoniaival esztendőnként megtartotta; és a' Szombatnak szentelésére olly nagy gondja volt, hogy legnevezetesebb tsudákat, és leg-irgalmaságosabb gyógyításokat röbnyire Szombat napokon tselekednék. Jelesül pedig a' mi Szülők tiszteletinek törvényét

jét illeti: nem tsak az ő édes Anyjának, de földi édes Atyja helyett-való, és tsak kenyér-kereső fogadott Apjának Szent Áts Jó'sefnek-is, tizen-két esztendő-korátul fogva harmintz esztendő-koráig minden engedelmeséggel szavát fogadta; a' melly szó-fogadás leg-tzimeres'b tzikkelje a' tiszteletnek, mellyet a' jó gyermek adhat Szülőinek. Ez tehát a' maga törvényjét illy szorgalmazóssan telyjesítő, és még fogadott Apjának-is engedelmeskedő Isten-ember kétség-kivül nagyon megtisztelte édes Anyját, és fiai szerelmes indulatból annyi jóságokkal, annyi malasztokkal fel-tetézte, és ékesítette őtet, a' mennyi reá férhetett egy alkotmányra, és a' mennyi illendő lehetett egy Isteni Anyához: Nagyobb hitet, és reménységet adott néki, mint sem minden régi Szent Pátiárkának:

(( ))

adott

adott néki ki-nyiltabb böltsefséget az Isteni titkoknak tudományjában, mintsem minden Sz. Prófétáknak: adott néki hevessebb búzgóságot az Isten dicsőségének terjesztésében, mintsem minden Sz. Apostoloknak: adott néki erősebb szívet, és békefőbb türelmet a' szenvedésekben, mintsem minden Sz. Mátyroknak: adott figyelmetesb áhíratóságot az imádkozásban, mintsem minden Szent Konfeszoroknak, és Özegeknek: adott néki illatozóbb tisztaságot, mintsem minden fzeplőtelen Szűz férjfiaknak, és leányzóknak. Végezetre az Isteni fzeretnek nagyobb vidámsággal lángoló tüzet gyújtotta fel Szent Anyjának szívében, minsem a' Szent Háromság Királyi székinél leg-közeljebb udvarló Szeráfim Arkanyalokéban. Úgy hogy a' boldogságos Szűz Örzsébet Afzsfonyt látogatván,

ván, és attúl boldognak köszöntetvén; mikor a' véle jól-tévő Istent magasztalni akarná az ő *Magnificat* énekében, maga se tudta szám-szerint előmondani, minémű nagyságos dolgokat tselekedet volna ő véle a' meghatározhatatlan hatalmú jó Isten? hanem csak általjában mondotta: *Nagy Luc. 1 48. dolgokat tselekedett nekem, a' ki hatalmas; és Szent az ő neve.* De ugyan akkoron jövendő lélekkel előre által-látván, hogy idő jártára az emberek-is tisztelni fogják őtet ezekért az Istentől vett nagyságos ajándékokért, mondja vala: *Meg-tekintette az Úr az ő Szolgálójának alázatosságát; mert ime' mostantúl fogva boldognak mondnak engem' minden nemzetségek.* Soha se tarthatnám magamat emberséges emberi nemzetségből, hanem inkább erdei vad fajtból

valónak lenni, ha tapasztalnék, hogy leg-kisfebb portzikám-is tusakodni kezdene bennem ez ellen a' Próféták Királyné Afiszonyának jövendőlése ellen; sőt inkább óhajtom! hogy mind e' földi nyavalyás életemben, mind pedig holtom után az örökké-valóságban az én érzékenységeim, és lelkemnek minden tehetségei áldják mindenkor, énekeljék, és bódognak idvezelljék azt a' Szűz Anyát, kinek szentsége, és alázatossága annyira szemebe tűnt a' mindenható Istennek; és a' kinek olyan nagy dolgokat tselekedett, és pedig az én hasznomért tselekedett az Úr Isten.

VI.

Noha tehát egyjenként 'számba nem vehetjük azokat a' nagy ajándékokat, mellyekkel Isten az ő fijának Anyját

Anyját nemefiitette, minden alkotmányinál tiszteletesbé tette; de nekünk igaz elég, ha azt az egyet tudjuk, a' mit Keresztyén hitünknek regulája fzerint minden nap fel-valjunk fölé, hogy ő tudni-illik Istennek igaz Anyja. A' kinek szivét ez az egy titulus fel nem indítja Szűz Máriának tiszteletire, jele, hogy az az ember magát az Isteni Felséget-is kevésbe hajtja, és illendőképpen tisztelni nem akarja: Mert egyedül azért, hogy Mária Istennek Anyja, már olyan méltóságos, és felséges Anya, hogy ő nálánál méltóságosabb Anyát az Isten' mindenhatósága se ferezhet: tágosabb egeket, fényesebb Napot, és számosabb tfiglázatokat mindjárt teremthet az Isten, mikor akarja; de egy Isten' Anyjánál méltóságosabb Anyát nem alkothat, ha tsak Istennél méltóságosabb fíjat nem ad neki; a' melly

melly dolgot csak meg-gondoln-i is lehetetlen. Ezen az Isteni Anyaságon fondáltatik a' bóldog Szűz Máriának minden Szentsége, tisztasága, és Isten után különös nagy tiszteletre való leg-érdemesebb méltósága: azokáért a' Keresztyén Anya-fzent egyház-is, a' Szent Lélektől igazgattatván, a' bóldog Szűznek innepe napjain, mikor leg-inkább kíványa kedvét keresni néki, régi idők-től fogva e' máj napiglan, minden Egyházi Solozsmákban csak az ő Isteni, és szűzességes anyaságát emlegeti; sőt még a' Szent Miske áldozatjának kezdetén-is im' ezekkel az ezer esztendősi régi versekkel szokott bé-köszönni az Oltárhoz, mondván:

Salve Sancta parens! enixa puer-

pera regem;

Qui cælum, terramque tenet per

sæcula, cujus
Nu-

Numen, & æterno completens
omnia gyro

Imperium sine fine manet, quæ
ventre beato

Gaudia matris habens cum virginitatis
honore,

Nec primam similem visa es,
nec habere sequentem.

Sedulius Lib. 2. mirat.

Idvezlünk Szent Anya téged „

Hogy te tiszta szűzességed „

Szült egy Király magzatot; „

Kinek szabad hatalmára, „

És örök Uradalmára „

Az ég 's a' föld bizatott: „

Te a' szülés vigaszágát „

És a' szűzesség' virágát „

Benned öszve kötötted; „

Nem vólt más, a' ki így szűlne „

Férjfi nélkül terhesülne, „

Utánad, se előttd. „

VII.

VII.

Méltó azért a' boldogságos Szűz Máriát, mint Isten' Anyját, minden Szenteknél inkább tisztelni; fokat-is használ, ha tiszteljük, ha segítségül hívjuk őket, és áhitatos szolgálatunkal kedvét keressük. Mert valamint-hogy e' földön élő jámborok imádkoznak, s tartoznak-is imádkozni egymásért, úgy a' mennyei Szentek arra az atyafiságra és egységre nézve, mellyel Krisztusban öszve kaptsolkodnak velünk, bizonyoson imádkoznak értünk, és az Istennek Királyi széki előtt fokszor le-borulván, kegyelmet, és idvességet kérnek nekünk: de itt se kell meg-feljtkeznünk arrúl, hogy a' több Szentek, tsak szolgái, vagy szolgáló-leányi az Istennek; Mária pedig édes szülő Anya ő Szent Felségének: és hogy ugyan ezen okért, nem tsak fogana-

több

több az ő könyörgése minden Szent Angyaloknak, és Szent embereknek könyörgéseiknél; hanem hogy ő maga a' boldog Szűz-is minden Szenteknél búzgóbban, és szívefsebben könyörög értünk. Mert ha ő a' mi Meg-váltónak Anyja? a' Meg-váltó pedig ő általa nekünk test, és vér-szerint való atyánkfiya méltóztatott lenni? már könnyen el-hitethetjük magunkal, hogy nem kevés atyafiságba léptünk a' mi Jéhusunknak Anyjával; és hogy ez a' drágalátos nagy Anya, leg-alább nekünk-is Lelki Anyánk. Ide járul am-az áhitatos vélemény, mellyben majd nem minden régi Szent jámbor tanítók egyjet értettek: hogy tudni-illik Krisztus Úrunk a' keresztfán fügven, és Szűz Máriát Jánosnak Anyúl, János pedig Máriának fiúl adván, annyit tselekedett, mint-ha ugyan akkor

az egész Keresztyénséget János személyében Szent Anyjának párt fogásába, és oltalmába ajánlotta volna. Szűz Mária tehát a' keresztlábánál álván, keserves szív fájdalmok, és szorongatások között szült minket lélek szerént, kiket előbb Éva Anyánk a' tiltott fánál zabálván, lélek-szerént elvesztet vala. Nem-is történt e' dolog az Isten böltsétségének tsudálatos tanácsa nélkül, mellyhez igen szépen illett ez a' rendelés, és az ördög tsalárdságának ilyen igazságos meg-boszfuzullása. Mert ha az álnok kigyó egy Szűz leányzót választott eszközül, t. i. Évát, ki által meg-cijtse az embert, az Isten' fija más egy jobb Szűz leányzót választott magának Anyúl, kinck Szentségével, és csfedezésével az el-csgett emberi nemzet támogatatnék, és idvefségre segítettnek.

A

*A nato forma a suo mala Virgini
Eve*

*Virgo secunda fugat: nulla est
inuria sexus,*

Restituit, quod prima tulit.

Arator.

Éva Anyánk még Szűz lévén,

A' Kigyónak szavát hívén,

Kárba dölte bennünket:

De egy más Szűz helyre hozta

Mitül az első meg-fosztta,

Fel-gyámolta ügyünket.

Nints hát már aszfszonyi nemre

Panasz, hogy veszedelemre

Egy Leány által bódultunk;

Mert ha egyik károsított,

Másik jobban mohásított,

Kár után gazdagultunk.

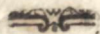
VIII.

VIII.

A' boldogságos Szűz Máriának tehát hivataljában járó dolog, a' Keresztýénségre gondot viselni, és annak pártját fogni: és ő ugyan a' maga részérül soha semmit nem mulaszt, csak hogy mi se mulassuk-el kötelességünket; hanem mi-képpen Szent János fi-júl adattatván Szűz Máriának, azon órától fogva mindjárt Anyjának fogadta tisztelte, szerette őtet, és nagy hiveséggel szolgált neki utolsó pihenéseig; azon-képpen mi-is igen búzgó szerezettel, tisztelettel, és bizodalmal véle-telsünk mindenkor ilyen jó kegyes Lelki Anyánkhoz. Rossz jelnek tar-tsuk azt, ha valamely embernél, ház-nál, vagy fámiliánál apadni látjuk az Isten Anyjának tiszteletit, avagy ha mi magunk-is másokban ennek a' tisz-teletnek fogydogálását csak lajha tü-rés,

részel nézgelhetjük. Mert ezzel a' Szűz Mária tiszteletéhez való kedvet-lenséggel meg-fojtyuk a' mennyei ál-dáfoknak egyik forrását; el-fordítjuk szemünket, és szívünket attúl, kinek Isten után köszönnünk kell minden jó-kat, mellyeket eddiglen vettünk az Istentúl, és a' kinek pártfogása által még meg-nyerhetnénk, a' mi hátra va-gyon, és szükséges volna idvétségünk-höz. De mind ezeknél még gono-szabb jelnek kell azt tartanunk, ha va-laki olyan vakmerőségre vetemednék, hogy se maga nem akarná tisztelni, se meg-nem izünnék másokat-is az Isten Anyjának tiszteletirül el-idegeníteni, vagy tsúfolódásokkal, vagy semmire kellő szalma-tsutak bizonyításokkal. Jaj! jaj! hogy nem reszket a' lélek az ilyen emberben! és előre meg-nem gondolja, mit felelhet? ha mondandja

JÉ.

Jézus néki az ítéletben? Te gonosz
féreg! édes Anyám volt ám nekem az
a' Szűz Mária, a' kit te meg-útáltál,
és a' kinek tiszteleti ellen tufakodtál.
Én annak sokszor, mikor gyermetske
vólnék, szerelmes ölegetésekkel fűg-
dögelttem nyakából, és sok százszori
ártatlan tsókokkal tsipdezgettem ajaki
körül, a' kit te se magad nem tisztel-
tél se nem türhetted, mikor más jám-
borok az én nemességes követemnek
Gábiel Arkangyalnak, köszöntő sza-
vaiból rózsá koszorut kötögettek az
Anyámnak, és seregeffen, nagy búz-
gósággal mondon mondották néki, hogy
ugyan zöngött: Idvez-légy Mária! id-
vez-légy Mária! malasztal tellyes. —
Bizony jobb volna ideje-korán, és még
elevenen pokolba menni; mint-sem il-
lyen savanyú ortzálásokat Szűz Mária
fijának szájából hallani az ítéletkor!

Mert

Mert áltálján fogvált, ha se Evagyé-
liom, se régi jó szokás nem vólna-is,
tsak egyedül a' természeti okosággal
bíró embernek-is nem férhet fejébe;
miként lehessen, nem mondom, igaz
hiv szolgája, de tsak jó-akarója-is Kri-
stus Úrunknak? a' ki annak kedves
édes Anyját, se nem tiszteli, se tisz-
teletit nem szívelheti?

IX.

Annak-okaért a' jó Keresztyén em-
ber minden töle ki-telhető búzgóság-
gal járjon el naponként Szűz Máriának
tiszteletiben és szolgálatjában: sem at-
túl ne féljen soha, hogy ne talám kel-
letinél többet tselekedjék az Isten Any-
jának tiszteletiben: Mert e' dologban
mindenkor hasznos a' toldozás, a' nyir-
bálás pedig hamar káros lehet. Ha
találkoznak olyan felséges nevezetek,

és

és igen heves szeretetből fakadott ki-
mondások, melyek egyedül Szűz Má-
riának személyjére nézve nem-is lát-
tatnak illeni hozzája. De kérlek, mi-
tsoda ditsőséges titulus nem férne reá-
ja Szent fiára nézve? Mi pedig ugyan
Szent fiának tekintetiért szoktuk a'
Szűz Anyát a' mi áhitatos fohászko-
dásinkban nevezni, hol életünknek, hol
reménységünknek; majd Királynénknak,
majd Aszfzonyunknak: miért hogy ő
hozta nékünk világra a' mi életünket,
reménységünket, és Isten Úrunkat. Oh
bár az egeknek minden tsatornái min-
denkor nyitva állanának! és a' föld
gyomrában lévő minden mélységek fel-
fakadnának, mint a' Viz-özönkor tör-
rént vala, hogy a' földnek egész fzi-
nét béborítanák a' boldogságos Szűz
Máriának, és az ő fiának isméretivel,
tisztetével, és szeretetivel!

X.

X.

Tudom, tudom, hogy a' jól-nevelt
jámbor Keresztyéneket nem szükség bő-
beszéddel abajgatni az Isten Anyjának
tisztetéire; mert azok Anyjoknak te-
jével egyjütt szopták, és nagy hűség-
gel gyakorolják ezt az áhitatosságot:
Hanem vallyon kell-e' a' vásott embe-
reknek-is ajánlani, hogy ők-is búzgón
tisztellyék, és hívják segítségül az Is-
ten' Anyját? Két forba kell állítunk
a' feslett embereket: egyikek roszszak-
is, nem-is akarnak jókká lenni; a' má-
fikak vétkeffek ugyan de szeretnének
meg-térni; hanem elegendő erőt nem
érzenek magokban, hogy roszsz szo-
kálaikat el-hagyhatnák, és a' késerte-
teknek ösztöneit meg-birhatnák: az el-
ső forbélieknek mi haszna javaslaní
Szűz Máriának tisztetét? mert a' kik
Jésust meg-nem szűnnek boszontani,

)))

hogy

hogy 's hogy tisztelhetnék az Anyját? vagy a' kik a' Szentséget se betsülik, se szeretik, miként betsülhetnék; és szerethetnék Máriát, ki azért méltó jeles nagy betsületre, és szeretetre; mert igen-igen szentséges Szent Anya? Hanem azok a' másik forbéli bűnösök kik utálják a' gonofságot, és kedvek volna jámborúl élni, vegyék-bé a' jó tanácsot, és minden erejeknek tehetségével adják magokat Máriának tiszteletire, folyamodjanak nagy bizodal-mal hozzája, és bizonyosok lehetnek benne, hogy irgalmaságot nyer nékik, és tökéletes meg-téréseket előbb, mint-sem gondolták volna, meg-szerzi: Mert ez az Istennek ditsősséges Anyja tsak a' bünt utálja, és irtózik minden fesletségtől; de a' bűnös embereket soha se utálta, se nem irtó-zott irgalmas szemeit alá-vetni azokra

a'

a' bűnbe esett nyomorúlt emberekre, kik szívből bánják eseteiket, és örö-mest lábra-állanának, ha valaki segítő kezet nyújtana nékik. Soha se felejt-heti-el ez a' drágalátos Anya, hogy az ő fija nem az igazakért jött e' világra; hanem inkább a' bűnösöket hív-ni a' penitentiára. Annak-okáért ő-is, mint Meg-váltónknak édes Anyja igen örvendi azt a' munkát mely az ő szerelmes fijának szeme-világa, és leg-elsőbb foglalatossága vólt életének minden napjaiban: Szívből szánja a' penitentiára kapaskodó, de gyarló, bűnös embereket; imád érettek, és még a' mennyei boldogságban-is egyik jeles örömét abba helyezteti, ha mi-kor párt-fogásával egy bűnös embert Szent Fijával meg-békélterhet. Innét, találkoztak már olyan elmés bűnösök, kik ugyan abból vettek okot, nagyobb

))) (2

bi-

bizodalmal folyamodni Szűz Máriához, hogy ők bűnösök; Mária pedig soha Isten' Anyjává külömben nem let volna, ha csak a' bűnösökért az Isten nem méltóztatot volna emberré lenni; azért sóhajtoztak hozzája ilyen fohászkodásokkal:

Festina miseris misereri Virgo beata!
Nam te, si recolis? miseri fecere
beatam:

Ergo bea miseros, quorum te causa
beavit!

Nec abhorre peccatores, sine quibus
nunquam fores
 Tanto digna filio. Si non essent redimendi, nulla tibi

Pariendi Redemptorem ratio.

Oh Szűz! nagyra emeltettél „

Hogy Isten Anyjává lettél „

De bűnösök hasznára „

Mert

Mert ha rabok nem volnának „

Nints ok, miért szorulnának „

Meg-váltónak Anyjára. „

Téged hát a' nyomorottak „

Igen meg-boldogítottak „

Hogy tőlök ne irtóznál „

Kik okai, hogy öledben „

Előbb pedig hogy méhedben „

Igaz Istent hordoznál. „

XI.

A' bűnösök tehát, kik jó szándékkal vannak, és Szívűl kívánnak megigazulni, meg-ne szűnjenek tisztelni, szeretni, és tellyes bizodalmal segítségül hívni az Isten' Anyját; mert nem nagy ok nélkül nevezte őtet az Anyaszent-egyház bűnösök' óltalmának. Ennek óltalom-palástját a' ki egyszer megfoghatja, és árnyéka alá szerkezhetik; oh ki erős báftjája léfzen néki minden

lel-

lelki veszedelmek, és minden ördögi
kifirtetek ellen! Nem lehet az Isten
kegyelmeinek tár-házában olyan drá-
ga, és ritka malaszt, melyet Szűz
Mária az ő tisztelőinek meg-ne nyer-
jen, mihelyest JÉfushoz fel-emeli azo-
kat a' tisztaságos kezeket, melyeken
ötet kis gyermek korában hordozta va-
la. Azért semmit se vétkezett vele,
a' ki Máriát térdeplő mindenhatóság-
nak kerefztelte. Mivel-hogy

*Quod Deus imperio tupece
Virgo potes.*

Isten fáját hatalmával „
Kí-nyújtott erős karjával „
Mindenecket mivelhet; „
Mária szép kérésekkel „
Istenhez emelt kezekkel „
Minden kegyelmet lelhet. „

Vedd

Vedd jó néven Úram JÉfus! e' kiske-
irást, melyet
Szerzettem, hogy Szent Anyádnak
tisztelete Hazámban
Nevekedjen, és annak óltalma hála-
lomban reám-is
El-ki terjedjen Amen.

